

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-08022/2020-ERU

V Ostravě dne 23. října 2020

Č. j. 08022-7/2020-ERU

USNESENÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-08022/2020-ERU a zahájeném dne 17. září 2020 s obviněným z přestupku, společností **TALPA – RPF, s.r.o.**, se sídlem Holvekova 645/36, Kunčičky, 718 00 Ostrava, IČO: 646 15 391, zastoupené [REDAKCE], advokátem se sídlem [REDAKCE], [REDAKCE], evidenční číslo [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2019 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

I. Správní řízení vedené Energetickým regulačním úřadem pod sp. zn. OSR-08022/2020-ERU s účastníkem řízení, kterým je společnost TALPA – RPF, s.r.o., se sídlem Holvekova 645/36, Kunčičky, 718 00 Ostrava, IČO: 646 15 391 (dále též „účastník řízení“), ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se měl dopustit tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 22. srpna 2019 v ochranném pásmu plynárenského zařízení ve městě Opava, v ulici Veleslavínova, u budovy č. p. [REDAKCE] zemní práce, v důsledku kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 90, se podle ust. § 86 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), zastavuje.

O d ů v o d n ě n í

I. Úvod

Dne 17. září 2020 zahájil Energetický regulační úřad (dále také „Úřad“ či „správní orgán“) doručením příkazu č. j. 08022-3/2020-ERU ze dne 17. září 2020 správní řízení s účastníkem řízení ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Správní řízení bylo zahájeno na základě vlastních zjištění Úřadu obsažených v podnětovém spise sp. zn. 11198/2019-ERU.

II. Průběh správního řízení

Dne 7. září 2020 byl do správního spisu sp. zn. OSR-08022/2020-ERU vložen podnětový spis Úřadu sp. zn. 11198/2019, o čemž byl téhož dne vyhotoven Záznam o vložení do spisu, č. j. 08022-2/2020-ERU.

Dne 17. září 2020 vydal Úřad příkaz č. j. 08022-3/2020-ERU, který byl účastníkovi řízení doručen dne 17. září 2020. Uvedeným příkazem uznal Úřad účastníka řízení vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona. Úřad účastníkovi řízení výrokem II. uvedeného příkazu uložil pokutu ve výši 119 000 Kč.

Dne 24. září 2020 byl Úřadu do datové schránky doručen odpor zástupce účastníka řízení proti příkazu. Odpor byl podán v zákonem stanovené lhůtě. Účastník řízení v odporu mimo jiné uvedl, že pokud jde o hloubku uložení středotlakého plynovodu IPE DN 90 (dále jen „plynárenské zařízení“), pak podle předávacího protokolu ze dne 22. srpna 2019 obdržel od objednatele společnosti MPTA GROUP s.r.o., se sídlem Ostrava-Bartovice, Maryčky Magdonové 679/8, PSČ 71700, IČO: 286 06 680 (dále jen „objednatel“) informaci o uložení plynárenského zařízení v hloubce 1,9 m, a to jako údaj zjištěný, nikoliv orientační. Protokol o vytyčení č. ██████ ze dne 18. června 2019 mu nebyl vůbec předán, stejně tak, jako informace o tom, že je nutno ověřit hloubku uložení plynárenského zařízení ručně kopanou sondou. Podle rámcové smlouvy o dílo č. zhotovitele ██████ za vytyčení sítí před realizací zemních prací odpovídá objednatel. Účastník řízení má za to, že pokud se mu nedostala informace o hloubce uložení plynárenského zařízení, nikoliv jako orientační, ale zjištěná a nebyla mu předána informace o nutnosti provedení kontrolní sondy, nelze mu poškození předmětného plynárenského zařízení přičítat, když naopak za situace, kdy účastník řízení vycházel ze zjištěné hloubky plynárenského zařízení 1,9 m a vrt vedl v hloubce 2,9 m, lze učinit závěr, že si počínal s maximální opatrností a vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno po něm požadovat, aby poškození plynárenského zařízení zabránil. Účastník řízení závěrem uvedl, že příčinou poškození plynárenského zařízení je nesprávné vytyčení a nepředání veškerých podstatných informací (ověření hloubky uložení plynárenského zařízení ručně kopanou sondou) ze strany objednatele.

Dne 25. září 2020 zaslal správní orgán objednateli přípis označený jako „Žádost o poskytnutí podkladů a informací“, č. j. 08022-5/2020-ERU, ve které objednatel požádal o sdělení, zda bylo mezi jím a účastníkem řízení předáno a převzato staveniště a zda předal účastníkovi řízení Protokol o vytyčení č. ██████ ze dne 18. června 2019.

Dne 12. října 2020 byla Úřadu objednatelům doručena odpověď k výše uvedené žádosti, č. j. 08022-6/2020-ERU, ve kterém objednatel sdělil, že mezi jím a účastníkem řízení nebyl sepsán zápis o předání a převzetí staveniště.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a v souladu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-08022/2020-ERU ke dni vydání tohoto usnesení, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto usnesení úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

III. Popis skutkového stavu

Zemní práce (protlak pod komunikací) prováděl účastník řízení jako zhotovitel pro objednatele na základě Rámcové smlouvy o dílo č. zhotovitele [REDAKCE] ze dne 25. března 2019.

Zemní práce (protlak pod komunikací), v důsledku nichž došlo k poškození plynárenského zařízení, prováděl stavebním strojem značky Vermeer D 10x15 zaměstnanec účastníka řízení.

Dne 22. srpna 2019 byl objednatelem sepsán Protokol o předání informací k realizaci zakázky, ve kterém je uvedena hloubka plynárenského zařízení 1,9 m a požadované krytí 2,6 m.

Dne 17. července 2018 vydal správce plynárenského zařízení ve věci „Opava, VN992, OP_1668-OP_9276, kVN“ stanovisko k existenci plynárenského zařízení v zájmovém území provádění prací pod zn. [REDAKCE] spolu s Orientačním a Detailním zákresem plynárenského zařízení do mapových podkladů, s platností 24 měsíců ode dne jeho vydání.

Vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo provedeno společností GasNet Služby, s.r.o., se sídlem Plynárenská 499/1, Zábřovice, 602 02 Brno, IČO: 279 35 311, hledačem typu RD8000 a vyznačeno v terénu barvou dne 18. června 2019 s platností 2 měsíců, o čemž byl téhož dne vyhotoven Protokol o vytyčení plynárenského zařízení č. [REDAKCE]. V době poškození plynárenského zařízení bylo tedy vytyčení neplatné.

Dne 22. srpna 2019 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení ve městě Opava, v ulici Veleslavínova, u budovy č. p. 23 prováděním zemních prací (protlaku pod komunikací) k poškození plynárenského zařízení.

Účastník řízení v písemném vyjádření ze dne 11. prosince 2019 (založeno pod č. j. 11198-3/2019-ERU) mimo jiné uvedl, že stavební stroj, kterým bylo plynárenské zařízení poškozeno, obsluhoval jeho zaměstnanec pan [REDAKCE]. Účastník řízení dále uvedl, že předmětného dne prováděl protlak na základě smlouvy o dílo, protokolu o převzetí a předání pracoviště s vyznačením existujících inženýrských sítí v místě provádění protlaku a podle požadavků stavbyvedoucího. Protlak byl prováděn metodou řízeného horizontálního vrtání strojem Vermeer D 10x15. Během provádění protlaku došlo k poškození plynárenského zařízení. Pracovníci si protokolárně převzali informace o stávajících sítích v místě provádění protlaku. V protokolu o předání informací k realizaci zakázky byla určena hloubka kříženého plynárenského zařízení 1,9 m, hloubka vodovodního potrubí 1,2 m, umístění dalšího plynárenského zařízení v souběhu ve vzdálenosti větší než 1 m od protlaku a umístění VN kabelu v souběhu. Informace o umístění byly vyznačeny barvou na povrchu komunikace včetně určení hloubky plynárenského zařízení 1,9 m v místě předpokládaného křížení. Podle požadavku ze strany objednatele uvedeného v protokolu o předání informací k realizaci zakázky měl vrtat v minimální hloubce 2,6 m. K poškození plynárenského zařízení došlo v hloubce 2,9 m, což bylo ve výrazném nesouladu s předanými informacemi. Účastník řízení má za to, že pokud by bylo plynárenské zařízení umístěno dle údajů v protokolu o předání informací, pak by plynárenské zařízení křížil v dostatečné a bezpečné vzdálenosti.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 2 262 m³ plynu do ovzduší za dobu

102 minut a k přerušení dodávky plynu 31 konečným zákazníkům (28 – kategorie domácnost a 3 – kategorie maloobděratel) v délce trvání 480 minut, jak vyplývá z Protokolu o úniku plynu z poškozeného PZ č. [REDAKCE] ze dne 22. srpna 2019 a z Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení ze dne 23. srpna 2019, číslo hlášení v SAP ESM: [REDAKCE] (dále jen „Protokol o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení“).

Náklady spojené s opravou plynárenského zařízení byly uhrazeny účastníkem řízení.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

V daném případě je rozhodné datum 22. srpna 2019, tedy den, kdy došlo k porušení plynárenského zařízení.

Správní orgán nejprve uvádí, že ke dni 1. července 2017 vstoupil v účinnost zákon o odpovědnosti za přestupky, který podle ust. § 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postup v řízení o přestupku.

Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky a energetický zákon.

Zákon o odpovědnosti za přestupky byl od nabytí své účinnosti čtyřikrát novelizován, a to naposledy nálezem Ústavního soudu č. 325/2020 Sb., který nabyl účinnosti dne 22. července 2020. Energetický zákon byl v době od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován jednou, kdy současné znění zákona nabylo účinnosti dne 1. ledna 2020.

S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal všechna relevantní ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky a jeho novelizovaného znění a energetického zákona i jeho novelizovaného znění a dospěl k závěru, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorií přestupku. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno.

IV. II. Obecný právní rámec

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

IV. III. Právní posouzení skutku

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození plynárenského zařízení, a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě zaměstnanec účastníka řízení, který prováděl zemní práce (protlak pod komunikací) v důsledku, kterých došlo k poškození plynárenského zařízení. Jednání zaměstnance účastníka řízení je přičitatelné účastníkovi řízení, když zaměstnanec vykonával činnost pro účastníka řízení a tato byla v příčinné souvislosti s porušením povinnosti uložené účastníkovi řízení [ust. § 20 odst. 1 ve spojení s ust. § 20 odst. 2 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky].

Nad rámec výše uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob a fyzických osob podnikajících je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se zde o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je proto věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případě jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem.

IV. IV. Formální a materiální stránka přestupku

Správní orgán v rámci správního řízení prokázal, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení, k přerušení dodávky plynu konečným zákazníkům a k úniku plynu do ovzduší. Správní orgán navíc podotýká, že již skutečnost, že zákonodárce porušení určitého zákazu označil za přestupek, vyjadřuje určitou minimální typovou míru společenské škodlivosti, kterou je nutno takovému jednání přičítat.

IV. V. Odpovědnost za přestupek

Správní orgán se v rámci správního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.

Účastník řízení v rámci podaného odporu uvedl, že Protokol o vytyčení č. [REDAKCE] ze dne 18. června 2019 mu nebyl předán, stejně tak, jako informace o tom, že je nutno ověřit hloubku uložení plynárenského zařízení ručně kopanou sondou. Podle předávacího protokolu ze dne 22. srpna 2019 účastník řízení od objednatele obdržel informaci o uložení plynárenského zařízení, a to v hloubce 1,9 m. Účastník řízení vycházel z uvedené hloubky plynárenského zařízení 1,9 m a vrt vedl v hloubce 2,9 m.

Účastník řízení při provádění zemních prací (protlaku) vycházel z informací z Protokolu o předání informací k realizaci zakázky ze dne 22. srpna 2019, kde byla objednatelem určena hloubka uložení plynárenského zařízení 1,9 m a požadované krytí 2,6 m a protlak prováděl z důvodu bezpečné vzdálenosti od plynárenského zařízení ještě hlouběji. Ze strany objednatele nebylo účastníkovi řízení předáno staveniště ani protokol o vytyčení s informací, že přesné hloubkové uložení plynárenského zařízení nebylo stanoveno, kdy toto je nutno ověřit ručně kopanou sondou. Lze tak uzavřít, že účastník řízení vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránil, a tudíž podle ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky za přestupek neodpovídá.

IV. VI. Zastavení správního řízení

Aby mohl správní orgán postihnout pachatele za spáchání přestupku, musí být naplněna jak formální, tak i materiální stránka vytýkaného přestupku, a zároveň musí být pachatel za přestupek odpovědný. V daném případě dospěl správní orgán k závěru, že vytýkané jednání účastníka řízení ze dne 22. srpna 2019 sice naplnilo jak formální, tak i materiální stránku přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, účastník řízení však za přestupek není odpovědný. Je tedy nutné konstatovat, že vytýkané jednání účastníka řízení ze dne 22. srpna 2019 není přestupkem podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, a proto správní orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení, tj. o zastavení správního řízení vedeného s účastníkem řízení pod sp. zn. OSR-08022/2020-ERU podle ust. § 86 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky.

Jelikož se v případě zastavení správního řízení usnesením ve smyslu ust. § 86 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky, v souladu s ust. § 86 odst. 2 téhož zákona nejedná o usnesení, které by se pouze poznamenalo do spisu, oznamuje se toto usnesení podle ust. § 72 správního řádu v návaznosti na ust. § 76 odst. 3 správního řádu účastníku řízení.

P o u č e n í

Proti tomuto usnesení lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení usnesení, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené usnesení připraveno k vyzvednutí.

JUDr. Pavla Musálková, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Ostrava